

אבנים טובות

מאוצר המנוצר של תורת רבותינו הקדושים

לעבדה ולשמרה (ב)

ליקוט בעניין מעלת ה'גיעה' בעבודת השם

לעמל יולד

מרן אדמו"ר הסבא קדישא מסטאלין אמר: כלל גדול, האדם אין לו מנוחה, רק לעמל יולד.
 (קובץ ש"ה סעיפים)

עד לפרורין

ואמר, הגם מי שמקום חוצבו ממקום קדוש וגבוה, עם כל זה צריך יגיעה ולעמול בעבודה, ואם לאו אינו כלום. וסיפר המעשה מהבעש"ט הקדוש נב"מ שנראה לבנו אחר פטירתו, ושאל אותו [בנו] איך עובדין את הבורא, ונדמה לו הר גבוה תחת השמים ואצלו עמק עמוק מאוד, ועמד על ראש ההר וזרק את עצמו לתוך העמק ונתפרקו אבריו עד לפרורין, ואחר כך אמר לו: כך עובדין את הבורא.

(בית אהרן צב)

עבודת

ולכך נאמר חלק, כי חלק ה' עמו, שנאמר ועמך כלם צדיקים, כי כל אחד יש לו משורשו ותולדתו זה החלק, רק אחר-כך צריך לעמול להגיע לזה, ואף מי שאינו כל כך קדוש מתולדתו יכול להגיע לזה על-ידי עבודתו.
 (בית אהרן צו)

ליגיע ולעמול

דיבר בזה הרבה ואמר: כמה יגיעות צריכים ליגיע ולעמול, כי כמה וכמה יגיעות יגעו ישראל על בנין המשכן. כל איש ואיש נתן נדבה, בכל יום נתנו נדבה על המשכן - כמו התפלה שמתפללין בכל יום, עד שבנו את המשכן, ועם כל זה הוצרכו עוד לצעוק יכנס המלך וכו'.

(בית אהרן עב)

רצוננו שיתייגעו

מרן אדמו"ר הסבא קדישא מסטאלין זיע"א אמר: עס איז בייא אוונז קיין ארביט ניט, ארויף צי שטעלין אינגוין מאן אויף א הויכע מדרגה, נאר מיר ווילין אז מען זאל אליין אויס הארווען -] זה לא עבודה להעלות אברך למדרגה גבוהה, אך רצוננו שיתייגעו בעצמם].
 (כתבי הרה"צ ר' מנשה הכהן רוזנפלד ז"ל)

אות וסימן

האבות הם אות וסימן לבנים שנלמד מהם ונראה כמה יגיעות עמלו האבות בזה העולם ולאילו מדריגה הגיעו בהגיעות שלהם. וזהו לימוד לבניהם, שכל איש ישראל יתייגע ויעמול, כל אחד לפי מקומו וערכו, בוודאי יגיע למדרגה גדולה, כי כל התורה מלמדת אותנו איך להיות יהודי.

(בית אהרן כו)

בבבי תרי ותלת...

ותשב היונה אליו

מה עלינו לעשות בשעה קשה זו?
 פרשת השבוע מאירה את דרכנו. בדברי קדשו של מרן אדמו"ר זיע"ע:

"נמשלה כנסת ישראל ליונה. 'ותבוא אליו היונה לעת ערב', לעת החשכות הגדולה של תוקף הגלות רוצה היונה לשוב ולהתקרב להקב"ה, האיך תעשה זאת?

'והנה עלה זית טרף בפיה'

עלה זית, **'מיט א בלעטיל גמרא?'**

טרף בפיה, פירש רש"י חטף. **"אז מוועט אריין חאפיין א בלעטיל גמרא, מיט דעם וועט מען זיך קענען אומקערן צום אויבערשטן."**

כאשר בר ישראל יראה בכל עת לחטוף דף גמרא בפיו, בשבתו בביתו בכל עת פנאי, וגם בלכתו בדרך יגהה פיו בתורה, וישנן על פה את הדף גמרא שלו, אזי בכח זה תוכל כנסת ישראל למצוא מנוח לכף רגלה ולשוב לחיק אביה שבשמים בשמחת עולם. (מטה אהרן)

דמותו של הקדוש ר' ישעי' הי"ד התנוצצה

בגוונים רבים של מעלות טובות, והבולטת ביותר היתה - נפשו אשר כה צמאה ושוקקה היתה לשמוע דברי תורה. כמה היה מתאוה ר' ישעייה להרוויח עוד דף גמרא ועוד דף, כל היום כולו התרוצץ מבית מדרש אחד למשנהו, משיעור תורה אחד לשני, כדי לחטוף עוד דף גמרא ועוד פיסקת הלכה. את כל עולמו מצא בתורה הקדושה והיא היתה שעשועיו כל ימיו. עתה, כאשר דודי ירד לגנו ללקוט שושנה זו, ועלה ונתעלה למיתת קדושים לכפר בעד כולנו וכל הדור, שבק לן חיים - הותיר לנו כצוואה וכירושא את הצמאון והחיות בדברי תורה.

"צוהר תעשה לתיבה" אומר אדמו"ר הזקן בספרו **"א דערלייכטונג זאלסטו מאכין צודעם ווארט, כלומר, שתאיר את התיבה, היינו שהדיבורים היוצאים מפין בתורה ותפלה יהיה עם חיות הבורא ברוך הוא, ואז תעשה צירופים טובים."**

שבת שלום ומבורך
 איגוד האברכים

נמס כל לב ורפו ידיים. כלו בדמעות עיננו, אין מילה בלשונונו ליילל ולבכות על תשפוכת דם הצדיקים, אחינו רענו, בן החבורה עצם מעצמינו ובשר מבשרינו, הקדוש רבי ישעיה קרישבסקי זצ"ל הי"ד אשר עלה על מזבח העקידה כקרבת עולה וכליל, ויכפר על בני ישראל.

אל דמי לנו, מלשווע ולהתחנן לפני קל מלך רחמן שישלח את רפואתו השלימה והמהירה לאחינו היקר שבערכין הרה"ח ר' יום טוב ליפא בן רויזא שליט"א אשר זקוק לישועת ה', יגהה ה' מזורו ויחבוש חליו במהרה בתוך שאר הפצועים וחולי עמו בית ישראל.

ואותה הזעקה שבקעה מנהמת לבו של מרן אדמו"ר זיע"ע בדמעות שליש, ושוב עלתה הצעקה עד לב השמים בעת הליוויית הקדוש מפי בנו הגה"צ רבי אשר הכהן שליט"א, עודנה מהדהדת ומנסרת בחללו של עולם---

"רבנו של עולם, 'ברגע קטון עצבתך' - וכי רגע קטן הוא הסתר פנים זה? הלא ימים חודשים ושנים של הסתרת פנים נוראה היא זו, עד מתי תסתיר את פניך ממנו?! אכן, אם את אותו ה'רגע קטן' כבר עברנו, וגם את 'השפך קצף הסתרת פני רגע ממן' חווינו, אנו עומדים וזועקים, אבינו מלכנו זכנו עתה לראות בעינינו את קיום הבטחתך 'וברחמים גדולים אקבצך ובחסד עולם ריחמתך'."

בשבת קודש ד' מרחשוון, הוא יום עקידתו של הרה"ק מפיאסצנה זיע"ע הי"ד. את דביקותו בה' אלוקיו בעת היותו שרוי בעמק הבכא, הוא חרט בדם לבו בספרו "אש קודש", ושם כתב:

"כל מעשה ישראל הנהרגים על-ידי עכו"ם תשלום עקידת יצחק... ששם היתה ההתחלה, מחשבה ורצון, וכאן הסיום, והפעולה, היינו העקידה, וכל הנהרגים אחר כך מבני ישראל מעשה אחד הוא"

גם בעת ההסתר הגדול והנורא התחזק בה' אלוקיו ודרוש דרש ברבים - **"עלינו לדעת כי אנו אבידתו, וחזקה על בעל האבידה שיחזר אחר אבדתו ובסופו של דבר ישיבנו אליו."**

תולדות המעשים הטובים

וברכה, וגם 'איש צדיק' - שכל טבעו של האדם משתנה לטוב, וכל מדותיו הן מדות טובות.

תולדות התפילה

אדמו"ר הזקן מפרש את דברי המדרש 'נח בעולם הזה - נח לעולם הבא' אודות התפילה, שהתפילה נקראת 'עולם הזה' ושאר עבודת השם נקרא 'עולם הבא'. שעל ידי שעושה לעצמו מנוחה בעולם הזה - בתפילה, ושוכח מכל הדברים שמטרידים אותו במשך היום, על ידי זה יהיה לו מנוחה גם בעולם הבא, שיתענג ותהיה לו חיות בעבודת השם.

ענין זה כתוב בסדר היום של אדמו"ר הצעיר ביתר פירוט. שכל סדר היום תלוי בתפילה של אותו היום. תפילה בשמחה, היא עצה כללית לכל עניני היום. תפילה ביראה מרחיקה את התאוות. תפילה באהבה מאירה את כל עניני היום, וכן הלאה.

מתנהג. אם 'נח בעולם הזה', שמקבל עליו את כל מה שעובר עליו בעולם הזה במנוחה ובשלווה, באמונה שאין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזים עליו מלמעלה, לסוף 'נח לו לעולם הבא'.

תולדותיהם של צדיקים

בכך מובנים גם דברי רש"י, כי אמנם מעשי האדם מביאים תוצאות - תולדות, המעשים הטובים שעושים 'מולידים' מעשים טובים אחרים, שהרי אנשים אחרים לומדים ממעשיו, וגם הם עושים כמעשיו.

כמו כן המעשים הטובים 'מולידים' השפעות טובות בעולם הזה, ואם האדם מתנהג בצורה של 'נח' - שהוא נח למקום ולבריות, התולדה היא 'נח' - שמעשיו הטובים מביאים עליו שפע טובה

פרשת השבוע פותחת במילים 'אלה תולדות נח - נח איש צדיק'. מתמיה המדרש: אתמהא, לא הוה צריך קרא למימר אלא 'אלה תולדות נח - שם חם ויפת'.

רש"י מתייחס גם הוא לקושיית המדרש, ומתרץ: 'ללמדך שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים'. לפירושו של רש"י מעשיו הטובים של נח נקראים תולדותיו. פירוש זה צריך ביאור נוסף, למה נחשבים המעשים הטובים לתולדות.

נח בעולם הזה - נח לעולם הבא

המדרש עצמו מתרץ קושיא זו: אלא נייחא לו נייחא לעולם, נייחא לאבות נייחא לבנים, נייחא לעליונים נייחא לתחתונים, נייחא בעולם הזה נייחא לעולם הבא.

נראה שכוונת המדרש לפרש 'תולדות' במשמעות תוצאות. 'תולדות נח' - כלומר, התוצאות של נח, הוא 'נח'. אם נח לו - נח לעולם, אם נח לאבות - נח לבנים, אם נח לעליונים - נח לתחתונים, ואם נח בעולם הזה - נח לעולם הבא.

מדרש זה ש'תולדות נח הוא נח' מקביל לביאורו של הבעל שם טוב הקדוש על הפסוק 'ה' צלך'; שהקדוש ברוך הוא מתנהג עם אדם כמו צל, כמו שבצל נראית כל תנועה שהאדם עושה, כך השם יתברך מתנהג עם האדם לפי האופן שבו הוא

בחינת יום הכיפורים

אדמו"ר הסבא קדישא מסטאלין ז"ע אמר ששבת פרשת נח היא כנגד יום הכיפורים, על פי המבואר בזוהר הקדוש שתיבת נח היתה בחינת יום כיפור, וכן כתוב בה 'וכפרת אותה', שהתיבה כיפרה לנח. לכן ראוי שלשבת כזו יגשו במלוא הרצינות וכובד הראש כמו שניגשים ליום הכיפורים. גם על פי המבואר בספר הקדוש שפת אמת, שכל שבת היא בחינת תיבת נח שמצילה מפני מי המבול - עולם הטבע שמקיף אותנו בימות החול.

וכמו שתיבתו של נח הצילה אותו מן המבול, על ידי שנכנס בה, כך השבת מצילה מן המבול הגשמי על ידי שנכנסים בה עם כל גופו ולבו ומחשבתו, במחשבה דיבור ומעשה, שלא יחשוב אז כלל מכל עסקיו, ובפרט בשעת התפילות.

אספו לי חסידים

אז יצונג

ומשפע מצות תפילין / ב

ר' אלטער: כשמדברים על שמחה של מצוה הכרוכה בהנחת תפילין אי אפשר לדלג על קטע כה יקר בבית אהרן (דף קמ"ו):

"קדש לי כל בכור, הייליק צוא מיר דיא מחשבה, דאס הייליקייט פון דיא רצועות, און פון דיא בתים, און פון דיא קשרים, און פון דיא פרשיות, דאס נעמט אלץ אויף זיך איין יוד, איין יוד דארף דיינקען גאט ב"ה אלע שעה און אלע רגע פאר בריאות, פאר גופניות ווייסט דאך איטליכער אז מיא דארף מכיר בטובה זיין, און פאר רוחניות דארף מען פשיטא מכיר בטובה זיין."
[קדש לי כל בכור, קדש לי את המחשבה, את הקדושה של הרצועות, ושל הבתים, ושל הקשרים ושל הפרשיות, את כל זה יהודי לוקח על עצמו. כמה צריכים להודות להקב"ה בכל עת ובכל שעה. הן על הבריאות, על הגופניות, כל אחד יודע שצריך להכיר בטובה, ועל רוחניות פשיטא שצריך להכיר טובה.]

איזיק (הידעון): מסופר על הרה"ק ר' דודל בידרמן ז"ע, אשר נתן לאיזה סופר ירא שמים ועובד ה' לכתוב לו תפילין, ולאחר זמן הוריד את התפילין מעליו, וביקש מהרה"ח רבי פנחס אליעזר פקשר ז"ל שיכתוב תפילין חדשות עבורו, הרה"ק הסביר שאכן הסופר הראשון היה ירא שמים, אך חסרה לו מידת השמחה! כידוע, אדמו"ר מוהרמ"מ ז"ע קיבל מזקנו רבי דודל את התפילין שלו, השימושא רבא. היה זה לאחר שפעם אחת התעלף עם התפילין באמצע תפילת השחרית, המתפללים שפכו עליו מים, והתעוררה אז שאלה על התפילין. אז העניק לו זקינו הרדצ"ש את התפילין, ולאחר מכן לא רצה לקבל בחזרה והשאירן

מצווה להשיג על עצמי שלא להיות...]

כוונתו כנראה שהוא רצה להתייגע ולעמול בעצמו ולא ללבוש תפילין שבייאו אותו לאורות ולמוחין גדולים בלי יגיעה. (פרי ישע אהרן)

ר' אלטער: הבה נברך את חתני הבר מצוה ואת הוריהם שיחיי בלשון קדשו של אדמו"ר מוהרא"א ז"ע במכתב קודש לאחר הבר מצוה של בנו הקדוש ר' ישראל הי"ד **"ואני תפילה לאלוקי אבותינו שיתקיימו בנו כל הברכות הנאמרות מפי ידידים, ונלך בדרך הטוב, ואין טוב אלא תורה, שיקבל בני שיחי עול מלכות שמים שלימה בקיום התורה הקדושה ובמצוותיו חפץ מאד, והשם הגדול והקדוש שנקרא עליו יאה הוא ראוי לך"**

נקרא גם את סיום המכתב אשר נכתב בשעת המאורעות בארץ הקודש, ויתעוררו גם עלינו רחמי הקב"ה ויזכור אהבת הקדמונים בעת צרה ליעקב אשר עם ישראל שרוי בה עתה.

"ויהי רצון שמעתה יאה רק שמחות אצלנו ואצל כל אהובינו, בפרט יושבי ארץ קדשינו ואצל כל ישראל, וקול ששון שישמע בחוצות ירושלים במהרה. ליבי מלא דאגה ועגמת נפש ממצבם, אם אמנם גם אנחנו זקוקים לרחמים, אך המתרגש בארץ הקדש, נטרד הלב והמוח עד ששוכחים כבר מהנעשה, מעתירים בעדם לרחמים. גם שבוע זאת עשינו כינופיא מצרפא ואמרנו תהילים בציבור ועוררו רחמים בעדם, והשי"ת ישמע תפילות עמו ישראל ברחמים לאמור למלאך המשחית כבר הרף ידיך ויעבור זדון מן הארץ, ויתקיים "ה' מלך אבדו" וכו', המה כרעו ונפלו, ועם ישראל יקום ויתעודד ויקום וירחם ציון כי כבר בא עת לחנה". (מטה אהרן ל"ה)

אצל נכדו, רבינו.

אודות חיבתו לתפילין סיפר פעם רבינו, כי פעם שכח את התפילין ברצוף הרכבת בקראקא. כאשר הרכבת החלה בנסיעה נזכר לחרדתו כי השאיר את התפילין היקרות, "לא הססתי כלל" אמר רבינו, "במסירות נפש קפצתי פנימה דרך החלון כדי לשוב לקחתן. מעוצמת החבטה התעלפתי, ובחסדי ד' יצאתי ללא חבלות מיוחדות. כששבה אלי הכרתי הלכתי ולקחתי את התפילין". (אהל מועד, לעלוב)

בערל (העובד): כ"ק אדמו"ר ז"ע אומר (מטה אהרן קי"ג) שעיקר מה שהאדם צריך להשריש בלבו בעת הנחת תפילין הוא הענין של האמונה בהשגחתו הפרטית יתברך על כל נברא ונברא, שהרי עיקרן של התפילין הוא זיכרון יציאת מצרים, וכפי שמבאר הרמב"ן בפרשת בא, שזהו יסוד האמונה בהשגחה פרטית. שאין טבע ומנהגו של עולם כלל, בין ביחיד בין ברבים.

איזיק (הידעון): מרן הפרנקפורטער התחיל להניח תפילין בכ"ו תשרי, בהילולא קדישא של זקנו הרא"ש מסטאלין ז"ע. מרן ביקש להביא לו את הקופסא שהיו מונחים בה כמה תפילין מצדיקי הדורות הקודמים, ובחר לו את התפילין של הרה"ק התולדות ז"ע. לאחר התפילה התבטא "כי אינו מסוגל להניחם יותר מביום זה", וביקש מאחד החסידים החשובים שיסדר לו תפילין חדשות. שאלוהו, הרי יש לפניך תפילין מירושת אבותיך הקדושים, והם הלא אמרו כי אתה בא מניצוץ שלהם? ענה רבינו בקדשו: "זיי האבן גמעגט זאגן, אבער איך דארף זעהן איך זאל קיין פאראך ניט זיין!" [הם היו יכולים לומר עלי גדולות, אולם אני

בא אל התיבה

שעת לילה חורפית בסטאלין, על מפתן דלתו של רבינו הק' האור ישראל זי"ע עומד החסיד ר' אשר יחזקאל מטבריה, וארכובותיו דא לדא נקשן. לאחר תקופה ארוכה ששהה ר' אשר בצל קדשו של רבינו, והתבשם מריחו הערב בימי חג הפורים, הגיעה שעת הפרידה. בשעה הקרובה עומד הוא לעלות על הרכבת אשר תובילהו אל הנמל, ומשם יעלה אל האניה שתובילהו לארץ הקודש. והנה נפתחה הדלת ע"י הרבי בכבודו ובעצמו. ר' אשר פסע פנימה בדחילו ורחימו והביע את רצונו ליטול את ברכת החיים והשלום ממלאכי השלום.

פני קדשו של הרבי הבהיקו לעומתו, בחיבת קודש ייחודית לחסידי ארץ ישראל שאל והתעניין בפרטי תוכנית הנסיעה, אך התוכנית לא מצאה חן בעיני רבינו. הוא תמה ושאל:

"האיך זה תצא לדרך עתה בשעת הלילה? הלא חכמינו ז"ל אומרים- לעולם יצא אדם בכי טוב ויכנס בכי טוב (פסחים ב:), מדוע לך למהר כל כך?"
 "ומה אעשה?" ענה החסיד במורא, "מוכרחני לצאת דווקא עתה, מאחר והרכבת היוצאת לאודסה יוצאת דווקא בשעת לילה זו, ולכשארד שם, אזי תיכף אעלה על האניה ליפו. אם ברצוני להגיע לביתי שבטבריה לחוג את חג הפסח במחיצת משפחתי וילדיי, הרי שעלי למהר ולצאת עתה, ויפה שעה אחת קודם..."

אולם הרבי לא הגיב ישירות לטענות. הוא חזר שוב על דבריו כי חכמינו ז"ל מורים לנו לצאת בכי טוב, בבוקר עם שחר ולא בשעת לילה. אולם החסיד אשר ירטה לו הדרך, בהול היה באותה שעה מחג הפסח הממשמש ובא, על כן לא נכנסו דברי קדשו של רבינו באזנו, והוא ביקש בכל זאת להיפרד עתה, ולהתברך בהאי שעתא בברכת הדרך.

הדבר לא נעם לרבינו כלל, אולם בכל זאת הוא ברכו כבקשתו. ולא זו בלבד אלא רבינו אף חרג מנוהגו התמיד, הוא קם יחד עם החסיד ויצא ללוותו עד הכניסה החיצונה, או אז נתן לו ידו הקדושה

ונפרד ממנו לשלום.

ר' אשר יחזקאל שמח כמוצא שלל על הליווי המיוחד של רבינו, והרגיש יותר בטוח בדרכו הארוכה אשר לפניו. הוא נטל את מזוודותיו ומיהר לתחנת הרכבת, שם קנה כרטיס ועלה בלב שמח על הרכבת אשר פניה לאודסה.

קול שקשוקי הרכבת העולה הרים ויורדת בקעות, הצליח לעיף ולהפיל תרדמה על רוב הנוסעים, אולם לא הצליח להרדים את אש השנאה לישראל שפעפעה בלבו של כומר נוצרי אשר הוא וחבר מרעיו היו מנוסעי הרכבת. עד מהרה מצא הכומר האנטישמי עילה כדי להתחיל בקטטה ומריבה עם יהודים שהיו לצידו, כשלעזרתו מתגייסים חבריו הכמרים וגויים נוספים אשר צידדו בעמדתו האנטישמית. לשונו המורעלת הנוטפת שנאה התעופפה לכל עבר ולא שבה אל נדנה במהרה. לא נתקררה דעתו של אותו שונא ישראל עד שהחליט על דעתו והורה לכל היהודים שהיו ברכבת להתפנות מכל הקרונות הקדמיים, ולהתמקם רק בקרון האחרון. היהודים שהבינו כי כל התנגדות תוביל להחרפת העימות, קיבלו עליהם את הדין ועברו לשבת בקרון האחרון. ביניהם אף החסיד ר' אשר יחזקאל שנדחק יחד עם כל מטלטליו אל הקרון המוזנח, מייחל לרגע בו תגיע הרכבת לתחנה ותגאלהו מהסבל ומהבזיון המחפיר.

הכמרים והגויים התרווחו על המושבים הפנויים הרבים ברכבת, ונתנו פיהם בשחוק ובלעג על היהודונים שהצטנפו מפחד בירתת הרכבת. עודם לועגים, ופיצוץ אדיר החריד את האוויר, קרונות הרכבת הקדמיים הורמו לגובה רב והוטחו ארצה זה על גבי זה. הרכבת התנגשה חזיתית ברכבת אחרת שבאה לקראתה, והותירה אחריה דם ואש ותמרות עשן—

כל יושבי הקרונות הקדמיים של הרכבת, הכמרים והגויים נשרפו ונהרגו כליל, בור כרו לעצמם ונפלו בתוכו, ואילו היהודים שהצטנפו יחד בקרון האחרון, ניצלו בנס גמור. היהודים יצאו עם פציעות קלות בלבד והודו לה' על ששם נפשם בחיים.

ר' אשר יחזקאל, אף הוא חולץ מן הרכבת הבווערת לשלום, ומלבד חבלה במצחו לא אירע לו דבר. אולם פציעתו לא איפשרה לו להמשיך תיכף בדרכו. הוא נאלץ לסור לבית חולים בווינא שם שהה ימים מספר עד להחלמתו השלימה. מששוחרר משם כבר לא היה הזמן די כדי להספיק לשוב לביתו שבארץ הקודש לקראת חג הפסח.

את הפסח הוא נאלץ לחגוג בנכר, רחוק מילדיו ומבני משפחתו, אולם קרוב לד' בכל לבו, מודה ומהלל על גאולתו ועל פדות נפשו. את האמונה בד' ובמשה עבדו הוא הפנים אל לבו לעד ולנצח ונצחים. (הרה"ק ר' מרדכי חיים מסלאנים זי"ע, פרי ישע אהרן)

זכור ימות עולם

מאורעות השבוע אצל רבותינו הקדושים זי"ע א

ז' (או ח') חשוון, תרפ"א, קייב

כאשר שהה רבינו אור ישראל מסטאלין זי"ע א בקיבו ארע מאורע שהסעיר את חסידי קארלין: החסיד ר' שלום בלעזישעבי, מחשובי ונכבדי החסידים, נהרג. הי"ד.

כשהגיעה הידיעה אל רבינו, קרא: עס איז בייא מיר גיפאלין מיין לעצטע סאלדאט - [החייל האחרון שלי נפל]. ועוד אמר: מען האט געמיינט מיר, נאר מיר האבין גיהאט גוטע פריינד וואס האבין אונו אויס גיטוישט - [התכוונו אלי, אלא שהיו לנו ידידים טובים שהחליפו אותנו].

זמן מה קודם לכן דיבר רבינו את אשר מוזכר בגמרא (ברכות סב, ב) "אמר לו הקב"ה למלאך טול לי רב שבהם שיש בו ליפרע מהם כמה חובות, באותה שעה מת אבישי בן צרויה ששקול כרובה של סנהדרין", ואמר: כן הוא עד היום, יש גזר דין ח"ו על כלל ישראל, ונבחר לזה אחד מובחר עבור כולם.

קארלינער דרך

שו"ת במשנת קארלין הסלולה לנו מדור דור

שאלה:

בספר הקדוש בית אהרן לפרשתנו (כד, א) כתוב: וזה ידוע כי תיבת נח הוא בחי' יום-כיפור. ע"כ. וכן הוא בתורות הסבא קדישא מסטאלין (ט, א), בזה הלשון: ולזה נקראת התיבה יום-כיפור, כי כמו שיום-כיפור מכפר ואחר-כך נעשה בריה חדשה, כך כיפרה התיבה על נח ובניו ונעשו בריות חדשות. ע"כ. וכן ידוע מצדיקים ששבת נח הוא בחינת יום-כיפור. ברצוני להבין מעט את הענין הזה.

תשובה:

כאשר אנו קוראים פרשיות אלו שבספר בראשית, יש לשים לב שלא נחזור שוב ושוב להבין אותם כפי הבנתנו ב'חדר'. הדברים צריכים לקבל אצלנו משמעות רוחנית יותר ויותר, על פי מה שאנו לומדים בספרים הקדושים.

תיבת נח, אינה רק אמצעי טכני להגנה מפני מי המבול. על פי המבואר בספרים, תיבת נח היתה

מקום בו שררו חוקים אחרים מאשר חוקי הטבע הגשמי. הנכנס לתיבת נח נכנס בעצם לעולם אחר לגמרי, עולם רוחני ועליון מהעולם הזה.

זהו גם כן מה שמביא הסבא קדישא מסטאלין בדבריו שם: "שתולים בבית ה' - זה נח ששתלו בתיבה, תיבה אותיות בית ה'". ועוד שם: "ותרם התיבה מעל הארץ - שהרים אותה מהארציות, כי היתה במדרגה יותר גבוה משמים וארץ", סדרי השמים והארץ הגשמיים לא נהגו בתיבה.

בראשונים מבואר, שבתיבת נח הפך להיות טבע בעלי החיים כמו שיהיה בימות המשיח, "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבו, ופרה ודוב תרעינה ואריה כבקר יאכל תבן". שהרי, אילו היה החיות הטורפות ממשיכות לאכול כמנהגן - היו נחסרים מהעולם אותם המינים שנטרפו (רד"ק ישעיה ג, יא).

וכשם שבימות המשיח מסיים הפסוק שם: "לא ירעו ולא ישחיתו גו' כי מלאה הארץ דעה את ה'", כך היה גם בתיבת נח; תיבת נח היא בבחינת 'בינה'

(כמבואר בספר הקדוש בית אהרן שם), כל הנכנס לתיבה נכנס לעולם של 'בינה'.

במדרש רבה איתא: "קנים תעשה את התיבה, מה הקן הזה מטרה את המצורע - אף תיבתך מטרתך". כניסת נח אל התיבה פעלה בו טהרה, כדוגמת "לפני ה' תטהרו" של יום הכיפורים.

עניינו של יום הכיפורים הוא העליה לעולם אחר, "עולם הבא שאין בו לא אכילה ולא שתיה", העליה לעולם עליון זה - מכפרת ומטהרת.

על פי זה יש לנו אור חדש בהבנת מה שנאמר ונשנה בספרי חסידות, ש'תיבה' הם תיבות התפילה. כאשר אנו נכנסים לתיבות התפילה - בעצם איננו נמצאים כאן בעולם הזה, אנו נמצאים כעת בעולם אחר, עולם רוחני; וההימצאות שם מטרתה כמו יום הכיפורים.

את הכח לזה אנו מקבלים בפרשת נח, בה נאמר לנו הציווי: בא אל התיבה.

מתוך דברי מספד מהרה"צ ר' אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

בהלווית הרה"ח הקדוש ר' ישעי' קרישבסקי זצ"ל הי"ד

נשא לבנינו אל קל בשמים

בחלום וצעק: מחר מוציאים להורג יהודי, ואתה ישן? תמה הכתב סופר: מה עוד ביכולתי לעשות? נענה אליו אביו: להתפלל, לצעוק לרבש"ע. מיד קרא הכתב סופר לשמש וציווה להעיר את כל בני העיר, ולהתאסף בתפלה ובזעקה בבית המדרש, פתח את ארון הקודש, וזעק, עשיתי כל פעולות ההשתדלות ולא הועיל, כל הדלתות ננעלו, אך שערי שמים לא ננעלו, הרימו את קולכם בתפלה וזעקה להשם. וגעו כל העם בבכי: למחרת, אמר השופט, הרי בבית היהודי יש עובד, ולא חקרנו אותו. מיד עם תחילת החקירה הודה במעשה, הרגו את הגוי והיהודי ניצל. כוחה של תפלה להשם.

כאשר רוצים לעבוד בדרך חסומה באבנים ובמכשולות, איך עוברים? ממלעה, במטוס, ברומה של עולם עושה קפיצת הדרך לכל דבר. אין אומרים לפני המת אלא דבריו של מת. נסיים באימרה מאוצרו הגדול של שייעלה, אשר חזר תמיד על אמרי שפר.

הגמ' אומרת (כתובות דף קיא): טוב המלבין שיניים לחברו יותר ממשקהו חלב, אומר ר' שייעה, מדוע יותר טוב המלבין שיניים מחלב? משום שחלב אי אפשר תמיד להשקות, שהרי לפעמים החבר אחרי אכילת בשר, אך שיניים אפשר תמיד להלבין, להגיד מילה טובה לחבירו אפשר תמיד.

גדול המלבין שיניים - ר' שייעלה, אתה אהבת את זה. להגיד מילה טובה לחברים. כמה אלמנות קיבלו טלפונים מר' שייעה, והוא דרש בשלום! רק אתמול בלילה עוד התקשר לאלמנה ועוודה.

נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר. יש ספר קדמון בו נכתב כי ידוע שישועתן של ישראל הגיע עלידי נפתלי, ומסביר - מהו נפתלי? אילה שלוחה. לפעמים, בנסיעה יש פקק, ואי אפשר לעבור, אך כשמגיע רכב הצלה הוא מוצא תמיד דרך לעבור. זהו נפתלי אילה שלוחה, יש לו תמיד דרך לעבור. כל דרך קשה, כל הצרות. כל מקום שצריך ישועה הוא יכול לעבור במהירות. כיצד? הנותן אמרי שפר, שנותן א גוטוארט לאחרים, שמחזק יהודים אחרים. זו אילה שלוחה, שמיד רואים ישועה.

בהעלותך למרומים בקש רחמים על כל ישראל. שייעלה שייעלה! תצעק לפני כסא הכבוד שהבנו טוב את המסר, מה שדורשים מאיתנו, אשרי העם יודעי תרועה. הבנו את הדרוש מאתנו, כבר התעוררנו, זה כבר די!

ר' שייעה, עומדים כאן ידידך עם לכבות שבורים ורצוצים. בקש נא מאבינו בשמים שיאמר די לצרותינו. בורא כל העולמים כבר ירחם עלינו, יטיב ה' ולא יוסיף לייסר עוד, ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים ונאמר אמן.

עומד כאן קרבן גדול שעולה למרומים. מובא בפוסקים שלא עושים טהרה. ר' שעיה - לא צריכים לעשות לך טהרה. היית נפש טהורה. הקב"ה עושה לו מלבוש מהקרבן.

הבעל התיא מפרש, אל תהיו כסוס, כפרד - אל תהיה כמותו סוס, שאינו מבחין מי המכה אותו. הבט נא מי מכה אותנו ולמה. ר' שעיה! אברך חשוב ומרומם, הקב"ה בחר בך כשופר לתרועה - אשרי העם יודעי תרועה - להבין משמעות התרועה שהקב"ה מריע עם שייעלה הקרבן. ר' שעיה! שהקפיד בכל ראש חודש לעלות לתורה, והנה הוא כאן, עלה כעולה תמימה ביום החודש.

בישיבתו של החתם סופר למד בחור שהתמיד בתורה, אך בסתר היה קורא בספרים חיצוניים. בלילה אחד, כשפתח לעיין בספרים החיצוניים ראה מולו משחית ובידו רומח חתם סופר לפני בני הישיבה: למחרת, אמר החתם סופר לפני בני הישיבה: הקורא בספרים חיצוניים יש עליו חרם, וחרם אותיות רמות. הקורא בספרים חיצוניים נידון ברומח. סיפר אותו בחור למהרי"ץ דושינסקי: "אף אחד מהתלמידים לא הבין את דבריו. רק אני הבנתי".

כאשר עומדים מולנו ברומח בכל צעד, עלינו להבין שזה בגלל הספרים חיצוניים, הלא הם הכלים המשחיתים המתועבים והנוראים הנמצאים בכל מקום, השם ישמרנו ויציילנו. הרמב"ם בהלכות אבל - פרק יג הלכה יב: כל מי שאינו מתאבל כמו שצוה חכמים הרי זה אכזרי, אלא יפחד וידאג ויפשפש במעשיו ויחזור בתשובה.

אוי! ר' שייעלה היה אדם כשר. בגמ' (שבת דף קה:) כל המוריד דמעות על אדם כשר - הקדוש ברוך הוא סופרן, ומניחן בבית גגזיו. החתם סופר אומר שכאשר מקריבים קרבן צריך להיזהר שלא יהיה קרבן ללא נסכים. נסכים כאן הם הדמעות.

איתא בגמ' שבת דף קו עמוד א, אחד מבני חבורה שמת - תדאג כל החבורה כולה.

זהו קרבן של כל כלי ישראל. בלשון הגמ', תדאג כל החבורה כולה. צריך להבין מדוע נכתב בכפל לשון תדאג כל החבורה כולה, זאת כדי שכל אחד ואחד ידאג. מתכוונים לכל אחד בפרטיות במה שאדם מקבל את ההתעוררות בנפשו, זהו המסר מהקב"ה.

בזמן שהכתב סופר היה רב בפרעשבורג נחשד יהודי חף מפשע בגנבה, ונגזר דינו למוות בתליה בעוד חמישה ימים. הלך הכתב סופר לעיר הבירה ושיחד את כל שרי העיר בכסף רב. ישב שם עד יום רביעי מאוחר בלילה, ובראותו שכל פעולותיו לשווא חזר לביתו, ונשכב לישון. בא אליו אביו, החתם סופר,

שונה הלכות

פסקי הלכות מלוקטים מהשו"ע והפוסקים

מהלכות תפילת ליל שבת קודש

א. אומרים ויכולו בשמונה עשרה של ליל שבת קודש. ואמרו רז"ל (שבת קט"ו, ב): האומר ויכולו נחשב כשותף במעשה בראשית. ועוד אמרו: שני מלאכי השרת המלווים לאדם מניחים ידיהם על ראשו ואומרים וסר עוונך וחסאתך תכופר.

ב. אחר התפילה אומרים ויכולו כל הציבור יחדיו בקול רם ומעומד, שבוה אנו מעידים לקב"ה על מעשה בראשית (ש"ע ושועיה"ר רסח).

ג. לכתחילה יאמר ויכולו יחד עם הציבור, שיש אומרים שהוא ככל דבר שבקדושה וצריך עשרה (פמ"ג מ"ז ה); ואף ימחר לסיים תפילתו לכך (פמ"ג א"א יא, ובה"ל).

ד. סיים תפילתו תוך כדי ציבור לסיים הש"ץ ויכולו - יאמר עתה, ועולה לו כהגדת עדות (הגהות לדעת"ת בשם הגר"ד בה"ר), שכן היא הגדת עדות - כל אחד תכ"ד לקדומו. מכות ו. ובה א"ש גם לתמימה מג"א סק"א.

ה. אם לא סיים תפילתו, ואוחז עדיין באלקי נצור קודם יהיו לרצון השני - יאמרנו שם (לבושי מדכי ג כז, מכתבי הגרש"א שבס" מאור השבת, ובסוה"ס מביא מהגרש"ד שראה לרבנן קשיאי לנהוג כן).

ו. אם הוא אוחז בויכולו בתפלת לחש, יגביה קולו ויאמר עמהם (צ"א יד כד).

ז. איחר בתפילתו, כשמסיים שמונה עשרה יאמר ויכולו מעומד אף ביחיד (ק"א רסח ב, ע"פ שו"ע ומ"א), ויש אומרים שאין צריכים לעמוד, ולא יכיון לעדות, אלא כקורא בתורה (ט"ז ומ"ב יט). להמשנה ברורה יראה לומר על-כ"ל פנים עם עוד אחד כעדות (מ"ב), והחזו"א שלל זאת (או"ח לח י. ו"א ש"מ"ה הורה לכן אחרת הגר"ח"ק כשאחר בתפילתו - לומר ויכולו עם חבירו, שלא לשנות ממנה הציבור כיום. מעשה איש ח"ד).

ח. שחך ולא אמר יעלה ויבא בראש חודש במנחה, שהרי דינו לחזור, ולא נזכר עד הלילה שכבר אינו ראש חודש, נחלקו הראשונים אם יתפלל ערבית שתים. ולצאת מידי ספק קיימא לן שיתפלל ההשלמה (שניה דערבית) בתורת נדבה, וא"צ לחדש בה דבר מאחר והוא ספק שמא מחויב בה (שועיה"ר קח יז).

ואם הוא ליל שבת, ובשבת אין מתפללים נדבה, יש לו לשמוע ברכת מעין שבע של הש"ץ (מברוך עד מקדש השבת) ויכיון לצאת, ותעלה לו כתפילה (אבן ישראל להגרי"י פישר זצ"ל, ע"פ שועיה"ר רסח יח).

ט. טעה בתפילת ש"ק והמשיך עד ברכת השנים, וטעה ואמר ברכנו במקום ברך עלינו, אם נזכר קודם שסיים הברכה אומר ותן טל ומטר לברכה וממשיך עד סוף הברכה כתיקונה וחוזר לשבת. נזכר אחר שסיים הברכה - חוזר לתפילת ש"ק ואינו שואל מטר (ומש"כ בשע"ת רסח ג בשם הל"ק"ט לומר בכהאי גוונא ברכת השנים שוב כתיקונה ורק אז לחזור לשבת, אינו אלא בשואל מטר בקיץ. קצה"ש עח סק"א).

י. אמר ברכנו במקום ברך עלינו במנחה של ערב שבת ונזכר בליל שבת קודש, לא יתפלל שנית בליל ש"ק לתשלומי מנחה, שהרי גם בתפילתו השניה לא ישאל מטר (כשיטת התוס' ברכות כז: ד"ה טעה, ובנדו"ד י"ל שגם הרא"ש יודה, כי אי שאלת מטר אינו חסרון בעצם התפילה, רק חסרון ברכה (וי"ל שגם חסרון ברכה אין כאן, שהרי אם לא שאל מטר ובברכת השנים שואל בשומע תפילה דיו, אלא יש כאן רק חסרון שאלה), ומאחר שזאת אי אפשר להשלים בליל ש"ק אין צריך להתפלל שנית. (הר צבי א נד, אבן ישראל ח ת. קצה"ש כז ח. ולפ"ז גם א"צ כלל לכיון לשמוע מש"ץ ברוך כו' עד מקדש השבת. ומ"מ ראוי לעשות כן, כי דעת הגר"ח (שיעורים בסטנסיל עמ' טז) שהעדד השאילה נחשב חסרון בעצם התפילה).

הספק שבועי במסלול יהודי כהלכה: שו, ט - שז, ג

יעמדו על הברכה

ברכת מזל טוב
בנך להבחר החשוב המופלג בתורה ויראת שמים ובמידות טובות
החתן **יעקב חנניה ב"ר יוחנן ברנשטיין הי"ו**
המסור **לקדשי בית חיינו**
לרגל שמחת הולדת הבן שיחי' למזל טוב
יזכו לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והיראה
איגוד האברכים

הדרך לידיעת התורה
הירשם למפעל תורתך שעשועי
מהחזר שלשה עשר
ההרשמה בקו חיינו 07-233-233-70
מסלולי המפעל בפרוספקטים בבתי מדרשינו
תורתך שעשועי

ארץ אל תכסי דמו
עינינו ירדו מים ועפעפינו יזלו דמעה על פטירתו הטראגית של אחד המיוחד מבני החבורה, אשר ירא אלקים ודחיל חטאין, נואם בחסד עליון, לבו ער ורוחם לעזור ולסייע לזולת בכל כוחו ומרצו במאור פנים ובטוב לבב, קבע את מקום תפילתו בבית מדרשו רבות בשנים, וותיק וחסיד בהתקשרות מופלגת ליבולחט"א כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א וזכה מאתו לחיבה יתירה
ה"ה הרה"ח הקדוש רבי ישעי' קרישבסקי
בעל מחבר ספר 'פניני ישעיהו'
בן הרה"ג רבי ראובן זצ"ל רב שכונת עץ חיים
אשר עלה ונתעלה במעלות קדושים וטהורים בעת חזרתו מתפילת ראש חודש בבית מדרשינו ביום השלישי ל' בתשרי - א' דראש חודש מר-חשון החותמים בכאב ובגיון קודר איגוד האברכים

ברכת מזל טוב
בנך ליידינו היקר האברך כמדורשו רב הפעלים לתורה ולתעודה
הרב **יצחק ראטה שליט"א**
מעמודי הזוהב של 'חיינו'
לרגל שמחת הולדת הבן שיחי' למזל טוב
יזכה לגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים
איגוד האברכים

הרב **יצחק ראטה שליט"א**
לרגל שמחת הולדת הבן שיחי' למז"ט
יזכה לרוות רוב נחת דקדושה ממנו ומכל יצ"ח
השלום זכר וחוואך נאכט במוצ"ש בביתו רח' ריב"ל 6 בית שמש
הברית ביום א' בשעה 10 בבית מדרשינו בעי"ת בית שמש

קול חיינו 02-374-3003
ביום ראשון יתווספו
שיחות חדשות ושולחנות הטהורים של חודש חשון